

За вистъп съгласно
мо к.г. № 5 / 13 г.
22.04.2013 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Г. № 2 / к.г. 5/2
Дата 19.04.2013

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изм. № 1200-1 / 19.04.2013
/моля цитирайте при отговор/ На Ваш №

ДО

**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ

ДРАГОМИР ЙОРДАНОВ - МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ПО

КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 5 за 2013 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА
КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 28 март 2013 г. съм конституиран като заинтересована страна по конституционно дело № 5 за 2013 г., образувано на 17.01.2013 г. по искане на омбудсмана на Република България за установяване противоконституционността на чл.38, ал.1, ал.2 и ал.3, чл.39, ал.1, изречение второ и Раздел II „Обезщетение за ползване на имот – частна собственост“ в глава трета „Принудително отчуждаване на имоти – частна собственост, за държавни нужди от Закона за държавната собственост (обн.,ДВ, бр.44 от 21.05.1996 г., посл.изм.и доп. обн.ДВ, бр.99 от 14.12.2012 г.) и чл.27,

- В чл.34а, ал.4 са изброени изчерпателно документите, които се прилагат към предложението за отчуждаване: 1. копие на влязъл в сила или одобрен подробен устройствен план (ПУП), който предвижда изграждане на национален обект и за който е налице влязло в сила разпореждане за допускане на предварително изпълнение; 2. характеристика, вид, местонахождение, размер на имотите, данни за собствениците и документи за собственост; 3. оценка на имотите, извършена от оценител на имоти, направена не по-рано от три месеца от датата на подаване на искането за отчуждаване; 4. финансова обосновка на предложението за отчуждаване.

- В чл.34в, ал.1, се предвижда в заповедта на областния управител за принудително отчуждаване на имоти – частна собственост да се посочва държавната нужда, за която се отчуждава имотът, видът, местонахождението, размерът, цената (размерът на обезщетението) и собствениците на имота, търговската банка, в която се внася обезщетението, и датата, след която започва изплащането му на правоимащите. Заповедта се издава в 14-дневен срок от получаването на предложението на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на финансите.

Съгласно ал.2 на чл.34в заповедта се обнародва в "Държавен вестник". Областният управител изпраща копие от заповедта и до всички общини, на чиято територия се намират имотите или части от имотите - частна собственост, предмет на отчуждаване. **Кметът на съответната община е длъжен да постави заповедта на видно място в сградата на общината.**

Считам, че в закона е разписана една подробна процедура, която позволява своевременното уведомяване на заинтересованите лица и създава достатъчно гаранции, всички реквизити и обстоятелства, които се отнасят до съответните имоти и техните собственици, да стигнат до тях.

Целта и смисълът на обнародването в „Държавен вестник“ на актове на държавни органи и на други обявления и съобщения е да бъдат доведени до знанието на всички правни субекти, като се считат за уведомени съответните адресати, до които се отнасят. В същия смисъл са и разпоредбите на чл.137, ал.6, 181, ал.1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), чл.289 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), във връзка с призоваване на страните в съответните производства.

За решението на Министерския съвет за отчуждаване следва да се отбележи, че предвиденият начин на уведомяване чрез обнародване в „Държавен вестник“ е в съответствие с чл.22, т.2 от АПК, която изключва начина на съобщаване по чл.61 от АПК за индивидуалните административни актове на Министерския съвет.

Обнародването на акта за отчуждаване не е единственият начин за съобщаване на административния акт, а е част от последователни действия по съобщаване, представляващи гаранция за реализиране правото на защита по чл.56 от Конституцията.

Предвиденият начин на уведомление има за цел да преодолее трудностите при уведомяване на голям брой адресати и е способ да се осигури

ал.1, чл.29, ал.3, т.1 и чл.30 от Закона за общинската собственост (обн., ДВ, бр.44 от 1996 г., посл.изм. и доп. обн.,ДВ, бр.91 от 20.11.2012 г.), както и за несъответствието им с международните договори, по които България е страна. С посоченото определение и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 и т.4 от Конституцията на Република България (КРБ), във връзка с чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд искането е допуснато за разглеждане по същество.

Искането е за обявяване на разпоредбите на чл.38, ал.1, ал.2 и ал.3, чл.39, ал.1, изречение второ и Раздел II „ Обезщетение за ползване на имот – частна собственост” в глава трета „Принудително отчуждаване на имоти – частна собственост, за държавни нужди от Закона за държавната собственост (ЗДС) и чл. 27, ал.1, чл.29, ал.3, т.1 и чл.30 от Закона за общинската собственост (ЗОС) за противоконституционни , поради противоречие с чл.56, чл.17, ал.3 и ал.5, чл.4, ал.1 и чл.5, ал.1 от КРБ, както и с чл.6, § 1 от Европейската Конвенция за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС).

В искането се твърди, че изброените по-горе разпоредби от Закона за държавната собственост и Закона за общинската собственост са в противоречие с чл.56, чл.17, ал.3 и ал.5, чл.4, ал.1 и чл.5, ал.1 от КРБ, както и с чл.6, § 1 от КЗПЧОС. Вносителите изразяват становище, че атакуваните текстове нарушават принципите на правовата държава, върховенството на КРБ, правото на гражданите на защита на техните права и законни интереси, респ. неприкосновеността на частната собственост в случаите на принудително отчуждаване на частна собственост за държавни и общински нужди.

I. По чл.38, ал.1 и ал.2 ЗДС и чл.27, ал.1 ЗОС.

Вносителите твърдят, че уредбата е в нарушение на чл.4, ал.1 и чл.56 от КРБ, както и чл.6, § 1 от КЗПЧОС .

Считам искането за неоснователно, като аргументи в подкрепа на това мое разбиране са налице в Конституцията като основен закон, в други закони от действащото законодателство, в практиката на Конституционния съд и практиката на Европейския съд по правата на човека.

Относно твърдението, че липсва задължение за съответния административен орган за уведомяване на засегнатите лица е необходимо да се отбележи, че ЗДС и ЗОС **предвиждат предварителни и последващи уведомявания за започналата процедура**, а именно:

- В чл.34а, ал.3 ЗДС е предвидено, министърът на регионалното развитие и благоустройството или областният управител, едновременно с подаване на предложението за отчуждаването, да изпраща копие от него до всички общини, на чиято територия се намират имоти или части от имоти – частна собственост, предмет на отчуждаване, като кметът на съответната община **е длъжен незабавно да постави обявление за започналата процедура по отчуждаване на видно място в сградата на общината.**

бързо развитие на предвидените процедури по отчужденията на имоти частна собственост за държавни и обществени нужди, като се търси баланса на интереси – на обществените и на отделните лица - собственици на отчуждените имоти.

В чл.38, ал.1 се визира обжалване на решенията на Министерския съвет за отчуждаване на имоти и части от имоти – частна собственост, предназначени за изграждането на национално значими инфраструктурни обекти, чието изграждане е приоритетно и е свързано със своевременно усвояване на средствата от фондовете на Европейския съюз. Отчуждаването на недвижими имоти се извършва само за задоволяване на държавна нужда, която не може да бъде задоволена по друг начин. За постигане на тези обществено значими цели е изменен режима на принудително отчуждаване на недвижимите имоти, които са в посока на ускоряване на процедурите. Избраните средства за постигане на тази цел са разумни и подходящи, при справедлив баланс между защита на частната собственост и националния интерес.

Допълнителна законова гаранция е възможността за оспорване на акта, с който се извършва отчуждаването, което обезпечава ефективна защита, когато са нарушени или застрашени правата на гражданите.

Конституционното право на защита по чл.56 е основно универсално право с процесуален характер, което е предоставено на всеки гражданин, за да защити нарушени или застрашени негови права или законни интереси. То не се изчерпва с неговите процесуални форми, а може да се реализира и по административен ред.

Не намирам противоречие на посочените текстове от ЗДС с чл. 4, ал. 1 КРБ, който определя българската държава като правова. В основата на правовата държава стоят конституционализмът и законността, т. е. господството на правото. Точното и еднакво спазване на Конституцията и законите е основен белег на правовата държава. Това се отнася до всички правни субекти.

В тази връзка бих отбелязал, че в законите трябва да са заложили справедливите и общоприети принципи на правото, т. е. законите също трябва да са „правови“.

Установяването на един или друг начин на съобщаване е част от конституционната компетентност по чл.84, т.1 на Народното събрание да приема и изменя закони. Затова и законодателят може да даде едно или друго конкретно разрешение по целесъобразност, когато не накърнява основни конституционни права на гражданите. Уредбата не създава и рестрикции, защото законодателят е намерил необходимия баланс между правата на отделния гражданин и обществените интереси, както вече се отбеляза.

Считам искането за установяване на противоречие на разпоредбите на чл.38, ал.1 и ал.2 ЗДС и чл.27, ал.1 ЗОС с чл.6, § 1 КЗПЧОС **за недопустимо** съгласно трайната практика на Конституционния съд.

В Решение № 15 от 21.12.2010 г. по к.д.№ 9/2010 г.се цитира Определение на Конституционния съд от 22.04.2010 г., с което се отклонява **като недопустимо искането на омбудсмана**, съдът да се произнесе за съответствие на национален закон с чл.17, ал.1 от Хартата на основните права на Европейския съюз, с чл.6, § 1 КЗПЧОС и с чл.1 „Защита на собствеността“ от Допълнителния протокол към същата конвенция, тъй като омбудсманът на

Република България, за разлика от възможните сезиращи субекти по чл.150, ал.1, изр.първо КРБ, **е компетентен да сезира Конституционния съд само за установяване на противоконституционност на закони, не и за съответствието на закони с международни договори, по които Република България е страна.**

В същия смисъл е и чл.17, ал.1, т.7 от Закона за омбудсмана, в сила от 11.05. 2012 г. съгласно който едно от правомощията на омбудсмана е да „**уведомява органите по чл.150 от Конституцията, за да бъде сезиран Конституционният съд**, ако се прецени, че се налага тълкуване на Конституцията или произнасяне за съответствие на сключените от Република България международни договори с Конституцията преди ратификацията им, както и за съответствие на законите с общопризнатите норми на международното право и с международните договори, по които България е страна“.

Искането в тази част е допуснато до разглеждане, но Конституционният съд може да се произнесе по неговата допустимост във всяка фаза на конституционния процес (чл.25, ал.2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд). Ето защо считам, че искането на омбудсмана за обявяване на несъответствие на разпоредбите на чл.38, ал.1 и ал.2 ЗДС и чл.27, ал.1 ЗОС с чл.6, § 1 КЗПЧОС следва да бъде отклонено като недопустимо и производството в тази му част – прекратено.

В случай, че приемете за допустимо разглеждането противоречието на разпоредбите на чл.38, ал.1 и ал.2 ЗДС и чл.27, ал.1 ЗОС с чл.6, § 1 КЗПЧОС, поддържаме, че искането в тази част е неоснователно предвид следните допълнителни аргументи:

На всеки етап от развитие на процедурата по принудително отчуждаване на имоти – частна собственост за държавни нужди – заинтересованите лица могат да оспорват постановените индивидуални административни актове – определя се реда, по който собствениците могат да правят писмени възражения, предложения и искания по проекта на ПУП и да обжалват акта за одобряване на ПУП в съда. След като е налице един стабилен административен акт, който безспорно установява държавната нужда, която не може да бъде задоволена по друг начин започва процедурата по отчуждаването, като актът може да бъде оспорен по отношение размера на обезщетение или поради друга незаконосъобразност на акта, извън наличието на държавна нужда и невъзможността тя да бъде задоволена по друг начин.

Обезпечена е достатъчно ефективна защита, за нарушени или застрашени права и по административен и по съдебен ред, която напълно съответства на нормите на международните договори и на изискванията на чл.6 § 1 КЗПЧОС.

По делото Жефр срещу Франция (жалба № 51307/ 99) за практиката по оповестяване на решения за класифициране на защитени територии, а именно изчерпателно обнародване в Държавен вестник, публикуване в два ежедневника (един задължително национален), обявяване в общината и на специално предвидени за целта места и др. съдът счита, че така предвидената

система за колективно анонсиране е последователна и балансирана спрямо обществените и индивидуалните интереси.

При спор относно правото на собственост ЕСПЧ прилага чл.6, т.1 от Допълнителния протокол към Конвенцията, който прогласява принципа на необезпокоявано ползване на собствеността, условията при които се извършва лишаване от частна собственост – в интерес на обществото и съгласно условията, предвидени в закона и общите принципи на международното право, както и ползването на собствеността в съответствие с общия интерес. В своята практика ЕСПЧ приема, че държавите имат право на суверенна преценка при приемане на вътрешното си законодателство, отнасящо се до регламентиране на условията, при които в обществен интерес може да се предвиди лишаване, респ.ограничаване на правото на собственост.

По всяко дело ЕСПЧ обсъжда конкретни правни и фактически доводи, за да прецени не изобщо, а дали в конкретния случай е постигнат справедлив баланс между изискванията на общия интерес и защита на основните индивидуални права. Така в Решение от 23.09.1982 г. по делото Спорунг и Льонрот срещу Швеция ЕСПЧ посочва, че „намира за естествено в такава комплексна и трудна област, каквато е благоустрояването, договарящите страни да разполагат с широка свобода на преценка, за да прилагат градоустройствената политика“.

II. По чл.38, ал.3 и чл.39, ал.1, изречение второ от ЗДС и чл.29, ал.3, т.1 от ЗОС.

Вносителите твърдят, че уредбата е в нарушение на чл.17, ал.3 и чл.5, ал.1 от КРБ прогласяващ върховенството на основния закон.

Считам твърдението за неоснователно въз основа на следните аргументи:

В чл.17, ал.3 КРБ прогласява неприкосновеността на частната собственост, като предвижда възможност за принудително отчуждаване на частна собственост, когато публичният интерес налага това, при условията на чл.17, ал.5 КРБ. Изискванията и предпоставките, изброени в основния закон и в Решение № 7 от 10.04.2001 г. по к.д. № 1/2001 г. са изпълнени в атакуваните разпоредби : актът на отчуждаване да е въз основа на закон; отчуждаването да е за държавни и общински нужди, които не могат да бъдат задоволени по друг начин; да е предоставено предварително и равностойно обезщетение на засегнатите лица.

Считаме, че са изпълнени и трите условия за принудително отчуждение , включително и изискването за предварително и равностойно обезщетение. В чл.38, ал.3 е предвидено да не се допуска спиране на изпълнението на акта за отчуждаване в една конкретна хипотеза : когато съответните индивидуални административни актове са обжалвани само относно размера на паричното обезщетение. Предвидени са и редът, както и кратки срокове за оспорването на размера на паричното обезщетение, като в случаите когато съдът е постановил по - висок размер на обезщетението, **инвеститорът изплаща на**

правоимащия разликата, заедно със законните лихви върху нея в едномесечен срок от влизане в сила на съдебното решение.

Аналогичен е случаят с чл.39, ал.1 изр.второ – обжалването е само по отношение на размера на обезщетението или е допуснато предварителното им изпълнение и то не е отменено от съда, като инвеститорът е превел по сметка на областния управител обезщетението, определено в решението на Министерския съвет или в заповедта на областния управител.

На практика няма разлика в получаване на обезщетението по чл.39, ал.1 изр.първо (неоспорено) и чл.39, ал.1, изр.2 (оспорено), по аргумент от чл.39, ал.7, като превеждането от инвеститора на обезщетението по сметка на областния управител е само технически детайл.

Следователно няма разлика в момента на получаване на обезщетението за случаите, когато решението на МС или заповедта на областния управител са обжалвани само по отношение на размера на обезщетението или е допуснато предварителното им изпълнение, в сравнение с чл.39, ал.1 изр.първо (неатакувано).

Предвидена е допълнителна гаранция за собствениците на отчуждените имоти – **инвеститорът на обекта публикува съобщение в два централни и един местен ежедневник, с което уведомява собствениците на имотите, в коя търговска банка е внесено обезщетението в тези случаи и за началната дата от която започва изплащането му.**

Аналогичен (огледален на разпоредбите в ЗДС) е случаят с чл.29, ал.3, т.1 от ЗОС, за която също се отнася отбелязаното по- горе. Оспорената разпоредба на чл.29, ал.3, т.1 от ЗОС, също урежда само хипотезата на оспорване на заповедта на кмета относно размера на определеното обезщетение. Съгласно разпоредбата на чл.29, ал.6 от ЗОС, ако в 6-месечен срок от влизането на заповедта по чл.25, ал.2 или на съдебното решение дължимото парично обезщетение не бъде преведено по сметка на собственика на имота, кметът на общината отменя заповедта за отчуждаване.

Законът дава достатъчно гаранции както за размера на обезщетенията, така и за всички евентуални вреди, които биха настъпили за лицето, чийто имот е предмет на принудително отчуждаване. В този смисъл не може да се твърди, че частният интерес е накърнен или пък са нарушени разпоредбите на Конституцията относно неприкосновеността на частната собственост. Да се приеме обратното би означавало да се утежняват и спират процедури по изграждане на важни национални обекти и така да се възпрепятства реализирането им за неопределено време.

„При преценката за конституционосъобразност следва да се има предвид, че нормата преди всичко трябва да съответства на целта на Конституцията. Частната собственост е гаранция и материална основа на правата на личността, на нейното достойнство и сигурност, поради което държавата я гарантира. Като се има предвид това, се налага изводът, че според Конституцията равностойно парично обезщетение ще е това, което позволява на засегнатия от отчуждаването собственик да получи адекватна обезщета. Основният смисъл се състои в това, по какъв начин и към кой момент да се определи размерът на обезщетението, така, че то да съответства на стойността на отчуждения имот. (Решение № 6 от 4.07.2006 г. на КС на РБ по к.д. №5/2006 г.).

Оспорените разпоредби на чл.38, ал.3 и чл.39, ал.1 изречение второ от ЗДС и чл.29, ал.3, т.1 ЗОС са в съответствие с основополагащи норми на АПК относно допускането на предварително изпълнение. В административния акт се включва разпореждане за предварителното му изпълнение и когато това се налага да се защитят....."особено важни държавни или обществени интереси, при опасност, че може да бъде осуетено или сериозно затруднено изпълнението на акта или ако от закъснението на изпълнението може да последва значителна или трудно поправима вреда"....

Предварителното изпълнение е единствената мярка, която може да се вземе с оглед обезпечаване изпълнението на акта преди влизането му в сила.С оглед избягване случаите на злоупотреба, АПК изчерпателно регламентира случаите, в които е допустимо постановяване на предварително изпълнение. Разпореждането за предварително изпълнение подлежи на самостоятелно обжалване, като е предвиден редът и кратки срокове, в които става разглеждането ѝ. Само по себе си жалбата не спира допуснатото изпълнение.

Въз основа на отбелязаното по-горе считам за неоснователно твърдението, че разпоредбите на чл.38, ал.3 и чл.39, ал.1, изречение второ от ЗДС и чл.29, ал.3, т.1 от ЗОС нарушават върховенството на основния закон на Република България.

Принципът за правовата държава несъмнено детерминира и пряко засяга упражняването на публичната власт от всички държавни органи. Той обвързва и законодателя при осъществяването на неговата дейност , в т.ч. и с оглед решенията, които взема, да се съобразява с определени принципи и правила. В сферата на законодателната дейност принципът на правовата държава се проявява като изискване към действащите закони не само и не толкова с оглед процедурата на приемане и външното им оформяне, но и от гледна точка на тяхното съдържание и мястото им в правната система. Целта е тя да се ръководи не от случайния фактор и силата на властта, а от духа и разпоредбите на Конституцията.

III. По Раздел II „ Обезщетение за ползване на имот – частна собственост” в глава трета „Принудително отчуждаване на имоти – частна собственост, за държавни нужди от ЗДС и чл.30 ЗОС.

В искането си омбудсманът твърди, че уредбата е в нарушение на чл.17, ал.3 от Конституцията на Република България, прокламиращ принципа на неприкосновеност на частната собственост.

Считам твърдението за неоснователно по следните съображения:

Принудителното отчуждаване на собственост за държавни нужди се извършва при спазване на условието. тези нужди да не могат да бъдат задоволени по друг начин и след предварително и равностойно обезщетение. Определянето на пазарната цена на имотите става на базата на осреднените пазарни цени от всички вписани възмездни сделки. **Предпоставка за започване на производството за отчуждаване е влязъл в сила ПУП за изграждане на обекти за задоволяване на държавни нужди или одобрен ПУП за изграждане на национален обект, за който е влязло в сила разпореждане за допускане на предварително изпълнение.**

Одобреният ПУП, за който е влязло в сила разпореждане за допускане на предварително изпълнение, по своите последици е приравнен на влязъл в сила акт по отношение на изпълнението на акта.

Създадена е правна възможност, инвеститорът на национален обект да влезе и да строи в чужд имот срещу задължението за заплащане на обезщетение за времето от въвода в имота до влизане в сила на отчуждението. Това може да стане само след влизане в сила на ПУП, предвиждащ изграждане на национални обекти.

Собствениците на имотите, които са предмет на плана, могат да правят писмени възражения, предложения и искания по проекта на ПУП, включително да възразят и срещу наличието на държавна нужда и невъзможността тя да бъде задоволена по друг начин. Те могат да оспорят липсата на тези предпоставки и пред съда, в съответствие с чл.120 от Конституцията чрез обжалване на акта за одобряване на ПУП. С влизането в сила на ПУП, който предвижда изграждане на национални обекти, се създава стабилитет на акта относно наличието на държавна нужда, която не може да бъде задоволена по друг начин.

Същевременно актът за отчуждаване може да бъде оспорен от собствениците на отчуждаваните имоти по отношение размера на обезщетението или поради незаконосъобразност на акта, извън наличието на държавна нужда и невъзможността тя да бъде задоволена по друг начин. Влезният в сила ПУП определя, върху кои имоти ще се реализира обектът, необходим за задоволяване на държавни нужди. **Евентуалната отмяна на акта на отчуждаване не води до промяна на имотите, върху които ще се реализира обектът.** Чрез въвода във владение собственикът се лишава от правото да го ползва. **За това, че ще бъде лишен от ползването на имота, докато той още е негов собственик, поради невлязъл в сила акт за принудително отчуждаване, му се заплаща предварително и равностойно обезщетение. Собственикът може да оспори размера на определеното обезщетение и да иска присъждане на обезщетение в по-висок размер.**

При обсъждане конституционнoсъобразността на законови разпоредби, допускащи ограничение на основни права на гражданите, следва да се преценява дали по допустим от Конституцията начин е намерен балансът между основни конституционни принципи: за неотменяемост на основните конституционни права на гражданите (чл.57, ал.1), за недопускане злоупотреба с основните конституционни права или упражняването им по начин, който да накърнява права или законни интереси на други (чл.57, ал.2), както и общия конституционен принцип за защита на обществения интерес. Ограничаването на правото е съразмерно и пропорционално на защитавания обществен интерес, ако не се надхвърля степента на допустимо ограничение на правото с оглед значимостта на защитавания интерес, ако няма необосновано разширяване на основанията за допускане на ограничения на правата на гражданите (Решение № 5 от 1992 г.по к.д. № 11 за 1992 г.Решение № 20 от 1998 г.по к.д. № 16 за 1998 г.Решение №2 от 2011 г. по к.д. № 2 за 2011 г. и др.)

Считам, че в случая е постигната съразмерност между защитавана цел и прилаганото средство за осъществяването ѝ. Защитавана цел е общественият

интерес от изграждането на обекти от национално значение, прилаганото средство е ползване срещу обезщетение на имот, чието отчуждаване не е влязло в сила.

В мотивите на Решение № 5 на Конституционния съд от 2006 г. по к.д. №1 за 2006 г. се приема за конституционносъобразна уредба, изключваща съдебния контрол на заповедта на министъра на регионалното развитие и благоустройството за одобряване на общ устройствен план: „Действително от чл.17, ал.1 от Конституцията произтича задължение за създаване от държавата на правни механизми, които осигуряват закрилата на собствеността. Но за случаите, в които засягането на правото на собственост е свързано с актове по устройствено планиране на територията, такива механизми има. Изводът следва от законовата уредба на реда за създаване на тези актове и контрола спрямо тях“. И по-нататък в същото решение се отбелязва : „Изтъкнатите възможности за участие в задължително провеждащото се обществено обсъждане на общия устройствен план, за съдебен контрол на акта за одобряване на подробния устройствен план, и за инициране на изменения на влязъл в сила подробен устройствен план, са проявни форми на правото на защита. Те, както изискват ал.1 и 3 на чл.17 от основния закон, осигуряват защитата на правото на собственост и закрилят неприкосновеността на частната собственост“.

Считам, че разпоредбите на Раздел II „Обезщетение за ползване на имот – частна собственост“ в глава трета „Принудително отчуждаване на имоти – частна собственост, за държавни нужди от ЗДС и чл.30 ЗОС, извадени и разгледани от контекста на цялостната, подробно уредена процедура, не водят до правилни и точни правни изводи за противоречие с чл.17, ал.3 КРБ.

Конституционният съд трябва да разглежда проблема от конституционна гледна точка, защото той не решава конкретни вещноправни казуси, а е призван защитавайки Конституцията, да разрешава важни обществени проблеми. Не би трябвало да се абсолютизира неприкосновеността на частната собственост (чл.17, ал.3 КРБ). Съвременното разбиране за частна собственост е, че тя има обществени функции, че упражняването ѝ не може да бъде в ущърб на обществото и не може носителя на това право да злоупотребява с него.

Правото на собственост като абсолютно вещно право може да бъде ограничавано, когато интерес от по-висша степен, какъвто е държавният и общественият интерес, не може да бъде удовлетворен по друг начин, и то при определени условия – чл.17, ал.5 КРБ.

IV. Видно от стенограмите от пленарна зала и докладите от обсъжданията в постоянните комисии на НС, по този закон е постигнат консенсус по предложените процедури, които да обезпечат изграждането на приоритетни национални проекти свързани с усвояване на средства по европейски фондове.

V. Въз основа на всичко изложено по -- горе може да се направи изводът, че искането на омбудсмана за установяване противоконституционност на разпоредбите на чл.38, ал.1, ал.2 и ал.3,

чл.39, ал.1, изречение второ и Раздел II „Обезщетение за ползване на имот – частна собственост“ в глава трета „Принудително отчуждаване на имоти – частна собственост, за държавни нужди от Закона за държавната собственост и чл.27, ал.1, чл.29, ал.3, т.1 и чл.30 от Закона за общинската собственост, като противоречащи на чл. 56, чл. 17, ал.3 и ал.5, чл.4, ал.1 и чл.5, ал.1 от Конституцията на Република България, както и за несъответствието им с международни договори, по които Република България е страна, е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

ЗА МИНИСТЪР:

ДЕНИЦА ВЪЛКОВА

